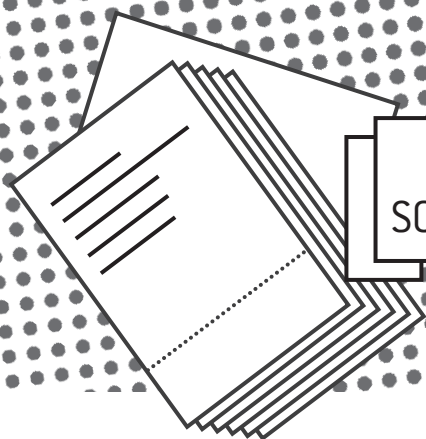
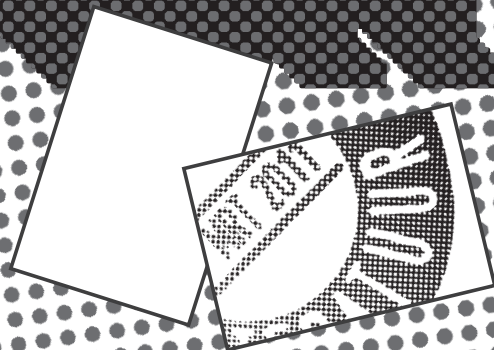
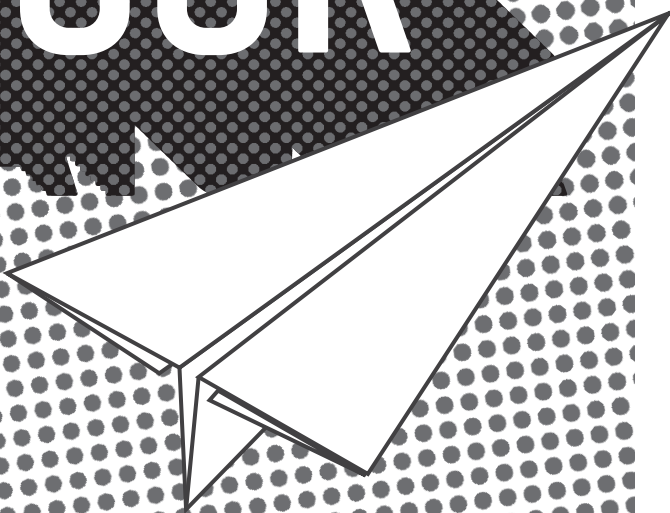

LESBRIEF DAG VAN DE LITERATUUR 2011

EXCLUSIEF VOOR
SCHOLIEREN EN DOCENTEN

POWERED BY
PASSIONATE
BULKBOEK

EEN FESTIVAL ALS DE DAG VAN DE LITERATUUR IS NÓG LEUKER ALS JE ER VOORBEREID HEENGAAT. ER ZIJN MEERDERE MANIEREN OM LEERLINGEN ACTIEF AAN DE DAG DEEL TE LATEN NEMEN, OP DE DAG ZELF EN VOORAFGAAND. OM U DAARBIJ TE HELPEN VINDT U IN DEZE LESBRIEF EEN AANTAL LESTIPS. EERST VINDT U MEER ALGEMENE LESTIPS, DAARNA HEBBEN WE MEER GEDETAILLEERDE LESTIPS OPGENOMEN.

ALGEMENE LESTIPS

Een interview voor het leesdossier

Het programmaonderdeel Gesprekken met Schrijvers is een goede aanleiding voor het verzamelen van materiaal voor het leesdossier. Laat de scholieren die deelnemen aan een gesprek zich goed voorbereiden, bijvoorbeeld door het lezen van recensies en artikelen over en interviews met de schrijver. Zo zullen ze beter voorbereid zijn en kunnen ze gerichte vragen stellen voor hun leesdossier. Het gesprek dat ze tijdens de Dag met een schrijver voeren mogen ze opnemen.

Promotiecampagne

Laat de leerlingen een promotiecampagne bedenken voor een auteur. Welke ideeën hebben zij om een auteur aan de man te brengen? Denk hierbij aan affiches, slogans, persberichten, radiospotjes en ander promotiemateriaal.

Boek & Film

Misschien zijn uw leerlingen ingedeeld bij een programmaonderdeel rond de verfilming van boeken. Laat ze zich voorbereiden door één van de verfilmde boeken te lezen en zelf een fragment te bewerken tot een scenario. U kunt ze ook een fragment laten beschrijven zoals zij het zouden willen verfilmen en ze dit laten vergelijken met de echte film.

Weblog

Maak een weblog van de Dag en de voorbereidingen voor de Dag. Hierop kan de volgende informatie aan bod komen:

- de auteurs die ze gaan ontmoeten;
- informatie over deze auteurs en hun boeken;
- (zelfgeschreven) recensies;
- een verslag van de activiteiten die klassikaal zijn georganiseerd;
- een verslag van het festival zelf.

LESTIPS

OPDRACHT 1 – SCHRIJVERSPORETEN IN 3D

Geschikt voor de vakken: Nederlands, MVT, CKV, geschiedenis en tekenen

Doel: Leerlingen beelden zich in hoe een schrijver leeft en werkt. De mens achter de schrijver wordt zichtbaar.

Duur: Deze opdracht bestaat uit keuzeopdrachten.

Voor alle opdrachten geldt uiteraard: hoe meer tijd er aan besteed kan worden, hoe fraaier het resultaat.

De geschatte minimale tijdsbesteding is honderd minuten of twee lessen.

Benodigheden: Per klas een tekenlokaal en computers of laptops en romans die in aanmerking komen voor de keuzeopdrachten.

TIP 1 Laat de opdracht meetellen voor het SE Literatuur, tekenen of geschiedenis.

TIP 2 Docenten Nederlands kunnen een keuzelijst met boeken en schrijvers samenstellen. Eventueel kunnen zij die kort toelichten in de klas, zodat het voor de leerlingen gemakkelijker is om te kiezen.

TIP 3 Organiseer op school een tentoonstelling rondom het thema 'Schrijvers in 3D'.

ALGEMENE INSTRUCTIE VOOR DOCENTEN

Vorbereiding

Overleg met collega's in de sectie en eventueel van andere secties over de praktische uitvoerbaarheid van de keuzeopdrachten op school.

Neem de opdracht op in de planner. Regel lokalen, boeken en bouw- en knutselmateriaal. Zorg ervoor dat computers of laptops beschikbaar zijn.

Uitvoering

- Vertel over de Dag van de Literatuur, welke auteurs er komen, het thema van de Boekenweek en leg uit met welk doel leerlingen ernaartoe gaan.
- Verdeel de leerlingen in twee-, drie- of viertallen, al naar gelang de groepsgrootte, de ruimte in het lokaal en de sfeer in de klas.

- Laat hen één schrijver die ze kunnen ontmoeten op de Dag van de Literatuur kiezen en één van zijn of haar boeken, of wijs ieder groepje één schrijver en één boek toe.
- Leg uit dat de leerlingen een opdracht gaan uitvoeren die verband houdt met de Dag van de Literatuur en het thema van de Boekenweek. Met de opdracht kunnen ze tijdens de Dag van de Literatuur een prijs winnen.

Uit de verschillende uitwerkingen van de keuzeopdrachten kiest de school, klas of docent één winnaar die mee mag doen aan de finale op de Dag van de Literatuur. Tijdens de grote finale worden de uitwerkingen beoordeeld door een deskundige jury.

De finalisten maken kans op een literaire stadswandeling door Leiden voor zijn of haar klas. Leiden is van oudsher een stad van drukkerijen en uitgeverijen en speelt een belangrijke rol in de Nederlandse literatuur. Daarnaast maken de finalisten kans op een gesigneerd boek van een auteur naar keuze die op het festival aanwezig is. Om mee te doen aan de wedstrijd moet u het volgende doen:

- De beste uitwerking van één van de keuzeopdrachten kiezen.
- Vóór 1 maart 2011 twee foto's van de uitwerkingen sturen naar:

Passionate Bulkboek
t.a.v. *Dag van de Literatuur*
Postbus 25264
3001 HG Rotterdam

- Op de dag zelf de winnende uitwerking meenemen zodat deze kan worden gepresenteerd aan de jury en het publiek.

De winnaar wordt om 13.15 uur op het Open Podium bekendgemaakt.

- Deel de opdrachten uit. Geef leerlingen een paar minuten de tijd om ze door te lezen en hun keuze te maken. Laat u de opdracht uitvoeren als een vakoverstijgend project?

- Koppel dan aan iedere groep één vakdocent als begeleider.
- Bespreek de opdracht nauwkeurig met de groepen en laat hen een stappenplan maken. Wat wordt er precies gevraagd? Wanneer moet het af zijn? Wie gaat wat doen? Hoeveel tijd mag alles kosten?
- Laat leerlingen hun eigen werkproces na afloop beoordelen. Dat kan aan de hand van een standaard-formulier uit een lesmethode, maar het kan ook in een kort verslag en een gesprek met de begeleidende docent.
- Laat leerlingen het werk van anderen bekijken en bespreken.

Reflectie

Bespreek met elkaar hoe de lessen zijn verlopen. Wat ging goed? Wat liep mis en waarom? Hoe kan het volgend jaar beter?

OPDRACHT VOOR DE LEERLINGEN

Keuzeopdrachten

- Bedenk hoe de werkplek van de auteur eruit ziet of zag en bouw hem na. Dat kan op ware grootte als een soort decor, maar ook in de vorm van een maquette. Denk aan de materialen, de kleuren, accessoires, huisdieren, koffiekopjes, snoeptrommels en het uitzicht vanuit het raam of juist het gebrek er aan.
- Maak een schrijversmoodboard op groot formaat, verzamel afbeeldingen van emoties, kleuren, materialen, thema's enzovoorts die volgens jullie bij de schrijver horen. Licht het resultaat toe in een verslag van een A4.
- Leg een map aan, of maak een beeldkrant, van allerlei artikelen, krantenknipsels, boekomslagen of -citaten waarvan je vermoedt dat ze de schrijver zouden kunnen inspireren bij het schrijven. Leg van elke bron uit waarom je denkt dat die de schrijver zou kunnen inspireren.
- Maak een portrettenreeks van de schrijver in de sfeer zoals Andy Warhol bijvoorbeeld Marilyn Monroe afbeeldde.

Beoordeel je eigen werk en werkwijze kritisch. Bespreek ook het werk van anderen.

OPDRACHT 2 – NEP ECHT!

Geschikt voor de vakken: Nederlands, maatschappijleer en filosofie

Doel: Leerlingen bewust laten worden van een schijnwerkelijkheid die door (social) media, literatuur en lectuur gecreëerd kan worden. Daarnaast oefenen de leerlingen in spreekvaardigheid.

Duur: Twee lessen of honderd minuten. We gaan er daarbij vanuit dat leerlingen al ervaring hebben in het houden van een betoog en het deelnemen aan een discussie of een debat.

Benodigdheden: Een lokaal voor instructie, computers

of laptops, *Eline Vere*, een deel uit de serie *Evellen*, een column van Robert Vuijsje (bijvoorbeeld nrcboeken.nl/column/na-een-paar-keer-is-het-normaal-he) en een van Kader Abdolah (bijvoorbeeld volkskrant.nl/vk/nl/2784/Verkiezingen/article/detail/798077/2006/11/06/Wouter-Mirza.dhtml). Een grote ruimte voor de discussie of het debat.

TIP Laat de discussie of het debat meetellen voor het SE Literatuur.

ALGEMENE INSTRUCTIE VOOR DOCENTEN

Vorbereiding

- Overleg met collega's in de sectie en eventueel van andere secties over de praktische uitvoerbaarheid van de opdracht op school.
- Neem de opdracht op in de planner.
- Regel lokalen.
- Zorg ervoor dat computers of laptops beschikbaar zijn.

Uitvoering

Vertel de klas over:

- de Dag van de Literatuur en de schrijvers die er komen;
- het thema van de Boekenweek;
- het genre 'levensverhalen' (denk aan titels als *In Wonderland* van Christine Otten, *Echt sexy* van Renate Dorrestein, *Het huis van de moskee* van Kader Abdolah, *Komt een vrouw bij de dokter* van Kluun en al het werk van Annejet van der Zijl).
- Vertellen over jezelf is een hype. Niet alleen onder auteurs en/of beroemdheden, maar ook onder OBN'ers (onbekende Nederlanders). Voer een klassengesprek over social media (bijv. Hyves, Facebook en Twitter) en de gevaren van jezelf 'bloot'-geven. Stel veel vragen: *Welke vormen van social media zijn er? Wat is er leuk en interessant aan social media? Welke gevaren zijn er voor mensen die actief zijn met social media?*
- Verplaats het gesprek naar de invloed van de tv. Laat een fragment zien uit een realitysoap. Stel de volgende vraag aan de leerlingen: *Hoe kwetsbaar zijn BN'ers die een reallifesoap over zichzelf laten maken?*
- Laat een fragment zien uit de tv-serie *Evelien*. Vraag de leerlingen: *Hoe 'echt' zijn soapsterren? Hoe reageren mensen als ze een acteur uit de tv-serie Evelien op straat passeren?*
- Verplaats het gesprek naar beroemde personages in de literatuurgeschiedenis: vertel over het feuilleton *Éline Vere* en de invloed daarvan op het dagelijks leven van de mensen in Den Haag (zie www.kb.nl voor meer informatie).
- Verplaats het gesprek naar de makers van verhalen (voor boeken en tv). Laat leerlingen de columns lezen van Kader Abdolah en Robert Vuijsje. Stel vragen: *Wat voor een beeld schetsen deze mannen over zichzelf? Hoe 'echt', feit of fictie, is een column?*
- Trek samen met de klas conclusies over levensverhalen in de (social) media en in de literatuur. *Wat zijn de overeenkomsten? Wat zijn de verschillen?*
- Bedenk samen een goede stelling of een goed onderwerp, dat aansluit bij het voorgaande, voor een discussie of een debat.
- Begeleid de discussie of het debat.
- Laat leerlingen elkaar beoordelen met een beoordelingsformulier uit de lesmethode Nederlands.

Reflectie

Bespreek met elkaar hoe de lessen zijn verlopen. Wat ging goed? Wat liep mis en waarom? Hoe kan het volgend jaar beter?

OPDRACHT VOOR DE LEERLINGEN

Oriëntatie:

Je leraar vertelt over de Dag van de Literatuur en over het thema van de Boekenweek. Voer samen met je klasgenoten gesprekken over zaken als:

- Social media (bijv. Hyves, Facebook en Twitter);
- De invloed van tv en literatuur op de waarheidsbeleving van de kijkers en lezers;
- Het verschil tussen levensverhalen in de literatuur en in de social media.

Vorbereiding:

- Verzin samen met je klasgenoten een pakkende stelling voor een debat of een interessant onderwerp voor een discussie.
- Lees een boek waarin een levensverhaal centraal staat. Denk na over 'het waarheidsgehalte' ervan. Is het allemaal echt of is het 'nep echt'?
- Verzamel artikelen uit kranten, magazines of van internet waarin het gaat over levensverhalen en/of de invloed ervan op degenen die het lezen of bekijken.
- Bereid aan de hand van de artikelen het debat of de discussie voor.

Uitvoering:

Voer een discussie of een debat over de gekozen stelling.

Reflectie:

Beoordeel je eigen deelname en/of die van een klasgenoot.